

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 56. Quid specialiter sit notandum circa illum, qui ante vel in Matrimonio vovit casttatem, virginitatem, cœlibatum, Religionem, sacros Ordines.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

tur formaliter cooperari ejus peccato, quia posset hic & nunc aliter licite petere. Et secundum Regulam jam datam putarunt aliqui, si vir nolit seminare nisi extra vos, uxorem non teneri quidem, attamen posse admittere talem imperfectam ejus copulam: quia habet jus ad copulam; quod autem vir non faciat, uti deberet, posset, est ejus solius culpa, ad quam non censetur uxor, nisi materialiter cooperari, eo modo, quo petens Sacramentum ab illo, qui ex sua culpa ministrabit indignè, non censetur ejus peccato formaliter cooperari, secundum dicta l. 6. p. 1. à n. 211. Opponunt quidem priores Authores, non esse annuendum, sed resistendum desiderio petentis, Cap. Negligere, 2. q. 7. Cap. Anima, 2. q. 5. nam petenti etiam rem suam in grave damnum corporale proprium vel alienum, non est annuendum, ergo multò minùs in spirituale damnum, ergo etiam si posset aliter petere, si aliter non perat, negandum est illi. Sed Authores illi respondent ex textibus illis Juris tantum probari, quòd si posset commodè adhiberi correctio fraterna, & impediri peccatum petentis ad hoc esset obligatio, secundum dicta l. 1. à n. 208. & notat Sanch. n. 5. De cætero, ubi impediri non potest sine incommodo, offensa, rixâ, periculo incontinentiæ in petente, permitti potest peccatum, & cooperatio erit materialis tantum, aut fieri debet, quod suadet Avers. Ad rationem in contrarium, disparitatem dat. Sanch. n. 17. quod nemo habeat dominium corporale proprii vel alieni: è contrà Deus homini relictus querit dominium morale circa bona animæ quam reliquit in manu consilii ejus.

357. Q. 56. Quid specialiter sit notandum circa illud

qui ante vel in Matrimonio vovit castitatem, virginitatem, celibatum, Religionem, sacros Ordines. &c. §. 1. Gloss. Engel. & alii, quos referunt Sanch. l. 9. d. 33. & Merdo diff. 5. n. 167. dicunt eum, qui vovit castitatem, peccare mortaliter in sola prima petitione debiti, quod probabile esse dicunt alii 6. Authores cum Saa. Imò aliqui cum Tann. & Gob. tr. 10. n. 628. putant eum, qui ante Matrimonium vovit castitatem, nequidem in prima petitione peccare mortaliter, saltem si petat post primum bimestre, quia votum videtur suspendi per Matrimonium ininitum, talis enim tenetur consummare Matrimonium & reddere debitum, redditio autem debiti æquè adversatur castitati, ac petitio. *Confirmant*, quia, qui vovit Religionem, si Matrimonium iniêrit, potest illud consummare, & post consummationem reddere ac petere debitum, nec tenetur stante Matrimonio tantùm rato transire ad Religionem, ergo & qui vovit castitatem. Sed absolute dicendum est, quamvis ille, qui castitatem vovit stante Matrimonio rato, non teneatur ingredi Religionem secundùm dicenda n. 360. at tamen nunquam licet petere debitum, ita S. Th. & 70. gravissimi Authores cum Sanch. n. 5. & Merdo n. 173. Ratio est, quia votum castitatis includit obligationem præcepti negativi, cùm vivens se obstringat ad abstinendum ab omni actu venereo, ergo votum Castitatis etiam in Matrimonio factum obligat semper pro semper proad ea, quæ cum Matrimonio sunt compatible, compatibile autem est, non petere debitum, licet non reddere, non sit compatibile. *De refert*, quòd hoc viro videatur difficile, nemque onerosum uxori, quæ verecundabitur petere.

F. J.
201
H. mor.
Laudii
a Crox
om. VIII
C. A.

petere, *nam* imprimis, si viro sit difficile, *si* impūter, & petat dispensationem. Deinde poterit vir reddere, non tantum quando uxor petet expressè, sed quando ex signis, quæ inter conjuges sunt nota, advertet eam optare, uti paulò post dicitur.

358. §. 2. Qui vovit virginitatem, per hanc intelligens continentiam à primo actu, quo virginitas amittatur, hac necdum amissâ peccat mortaliter ineundo Matrimonium, nec potest primâ vice petere debitum: attamen, secundum dicta, potest reddere, & sic semel reddito debito, aut aliter etiam prius amissâ virginitate, potest contrahere Matrimonium, reddere & petere debitum, quia cessat omnis obligatio illius voti non amplius implebilis: quando nam autem amittatur virginitas, dixi l. 3. p. 1. n. 917. E contra si per virginitatem intellexisset continentiam ab omni actu venereo, reipsâ vovisset castitatem, uti rectè *Sanch.* n. 7. & intelligitur ex dictis l. 3. p. 1. n. 561. deberetque de illo dici, quod de vovente castitatem. Et notant *Sanch.* & *Averf.* c. 10. f. 4. in dubio præsumendum esse, quòd per virginitatem intellexerit castitatem.

359. §. 3. Qui ante Matrimonium vovit cœlibatum vel sacros Ordines, peccat mortaliter, in primis ineundo Matrimonium ex intentione consummandi: deinde etiam consummato, quia per primum vult se constituere, per secundum se constituit in eo statu, ut votum explet nequeat, attamen consummato semel Matrimonio potest reddere & petere debitum, quod imprimis cœlibatus non est ipsi amplius potestabile, & votum illud non ineundi Matrimonium non erat votum absolutum abstinendi ab actu

conjugali, sed tantum, quasi conditionatum, supposita abstinencia ab ipso Matrimonio, *S. An- ton. & alii cum Sanch. n. 22. Krim. n. 1969. contra Navarr. Cajet. & alios.* Deinde voyendo Ordines sacros non vovit castitatem, sed tantum statum, in quo voyenda esset castitas, sicuti non ideo tenetur ad Horas canonicas, sed tantum ad statum, in quo teneretur ad Horas, si illum suscepisset, *Sanch. Laym. Krim. n. 2128.* Et idem est, si in Matrimonio rato voveret sacros Ordines, & postea consummaret Matrimonium: uterque tamen, soluto per mortem conjugis Matrimonio, vel etiam inducto justo divortio, tenetur adimplere suum votum, quantum adhuc fieri potest, *Sanch. supra à n. 14. & d. 34. à n. 6.*

§. 4. Qui ante vel post Matrimonium ratum vovit Religionem, peccat mortaliter in- 360. cendo illud animo consummandi, vel consummando, posset enim & teneretur ante illud consummatum Religionem ingredi, & votum suum observare: si tamen semel consummavit, postea potest & petere & reddere debitum, secundum dicta n. 357. Qui autem ante vel post Matrimonium ratum vovit sacros Ordines, non potest resilire à Matrimonio rato, imò secundum dicta n. 206. nequidem à sponsalibus, ut sacros Ordines suscipiat: Si quis verò ante vel etiam post Matrimonium ratum voverit castitatem, virginitatem, sacros Ordines, & alter conjugum non consentiat, nec abstinere velit ab actu conjugali, docent *Alensis, Scor. Cajet. Nav.* atque multi apud *Sanch. l. 9. d. 34. n. 2.* illum teneri ingredi Religionem, quia hoc ipsi licitum est, & ita potest illis votis suis satisfacere, ergo ad hoc videretur teneri, E contra non ideo teneri

F. I.
201
H. mor.
I. laudi
a Croix
om. VIII
ca

teneri ingredi Religionem, sed posse reddendo debitum consummare Matrimonium saltem post primum bimestre, docent *Sor. Henriq. Ang.* alique cum *Sanch.* à n. 3. quia ita videtur stare in Extrav. *Joan. XXII. Antiquæ*, De voto, ubi innuatur, talem renuere posse ingredi Religionem. Ratio autem est, quia sicuti ille, qui vovit aliquid donare, aut etiam solvere alteri, id non possit obtinere, nisi vendendo se in servitutem alicui, ad hoc non tenetur, ita in nostro casu. Et ratio utriusque à priori est, quia cum tale medium servitutis vel Religionis sit aliquid in se difficillimum, & excedens id, quod voverat, vovendo, non censetur voluisse se obligare ad tale medium excessivè difficilius & altioris ordinis.

361. §. 5. Eum, qui ante vel post Matrimonium ratum vovit castitatem, teneri saltem primo bimestri negare debitum, docent *Sanch. l. 9. d. 4. n. 14. Avers. q. 10. f. 4. §. Demum, Gob. tr. 10. nu. 629.* & alii, cum enim sine peccato possit negare, & sic eousque stare voto per medium non difficile sed ordinarium, non apparet, cur non debeat: Probabile tamen esse, quod debitum reddere possit, tenent aliqui apud *Dian. p. 11. tit. 5. R. 40.* eò quod status Matrimonii videatur quoad redditionem suspendere votum. An autem etiam ille illo bimestri negare possit debitum, qui omnino nihil cogitat de Religionem eunda, dicitur n. 420. ubi à n. 419. plura addentur de isto bimestri.

362. §. 6. Peccat, qui Matrimonium contrahit cum illo, quem scit habere unum ex prædictis votis, quia cooperatur huic sacrilego ejus contractui, potest tamen postea ab hoc exigere debitum.

debitum, *Silv. Sanch. l. 9. d. 33. num. 2.* An autem peccet conjux si conjugi suo voto castitatis obtristato & illicitè petenti reddat debitum, dixi num. 353.

§. 7. Si quis post Matrimonium consummatum absque licentia conjugis voveat Religionem, aut sacros Ordines, intendens tunc implere, patet votum esse irritum, cum sit de re illicita: si intenderit implere post mortem uxoris, vel obtento legitimè divortio, valet, & præsumendum est sic esse factum, si absolutè & simpliciter vovit, non præfiniendo tempus, standum enim est pro valore actûs, & delicta non præsumuntur, ita quoad omnia *Sanch. l. 9. d. 35. à n. 11.*

§. 8. Votum non petendi debitum, quod si licentia conjugis, sive à viro, sive ab uxore contrahitur post consummatum Matrimonium, est validum, quia neuter tenetur petere, & laudabile est abstinere, *S. Aug. S. Th. Sanch. l. 9. d. 35. à n. 18. contra alios.* Similiter votum castitatis, quod tantum obligat ad non petendum debitum, hæc enim est materia divisibilis, in quantum votum, *Sanch. à n. 25. & colligitur ex Cap. Quilân & Cap. Placet, De convers. conjug. valetque hic, si non valet, quod ago, us ago, valet, us non potest, Cap. un. De despons. impub. in 6. Hinc infert Sanch. n. 29. votum hoc etiam obligat ad non ineundum aliud Matrimonium, non ad abstinendum ab omni actu venereo ex Matrimonio, quia potuit, & censetur se valuisse ad ista obligare.*

§. 9. Si vir & uxor statim post Matrimonium mutuo consensu voverint Religionem, ut pacto, ut uterque ingrediatur, sed neuter si altero, possunt post hoc consummare Matrimonium,

E. I.
2. 0. 1

mor.
Claudi
a Croix
VIII

C. 1.

monium, quia non voverunt castitatem, nec per hoc impediatur ingressus in Religionem, quamvis mortaliter peccare possit ille, qui est in mora ingrediendi, & ita non implendi votum, *Sanch.* l. 9. d. 37, n. 5. E contra, si ex communi consensu vir voveat sacrum Ordinem statim suscipiendum, & uxor juvenis castitatem, neutrum votum valet, etiamsi fiat ante consummatum Matrimonium, quia vir non potest ad sacros Ordines promoveri ex licentia uxoris mementis in saeculo, nisi haec sit sexagenaria, & non suspecta de incontinentia. Et consequenter votum uxoris etiam erit irritum, quia erat respectivum ad votum viri, vovebat enim castitatem pro eo tempore, quo vir haberet sacros Ordines, uti suppono cum *Sanch.* n. 7. qui putat in utroque casu posse utrumque amicabiliter petere & reddere debitum, attamen neutrum potest exigere aut teneri reddere, quia mutuo illo consensu & pacto videntur sibi remisisse obligationem. Addit n. 8. si mutuo consensu & pacto vir voveat Religionem, & uxor sexagenaria non suspecta de incontinentia castitatem, neutrum peccaturum, si petat aut reddat debitum, quia vir non vovit castitatem, & uxor eandem non vovebat, nisi vir profiteretur in Religione, ut iterum suppono: & quamvis Matrimonium consumment, poterunt & debebunt sua illa vota implere.

366. §. 10. *Can. Manifestum.* 33. q. 5. dicitur: quilibet eorum alterum à suo jure absolverit, scilicet consentiendo ut castitatem voveret, ad praeteritam servitutem ipsum revocare non poterit. Attamen qui consentit, ut conjux suus castitatem voveret, non ideo se privavit jure exigendi debitum & idem.

ideo, si petat, tenebitur alter reddere, *Imoc.*
Ab. Str. Nav. & alii cum Sanch. l. 9. d. 36. à n. 4.
 contra alios; si tamen vir consensisset, ut uxor
 roveret castitatem omnimodam, hoc ipso con-
 cessit, ut uxor se voto obligaret etiam ad non
 reddendum debitum, hinc, nisi hoc votum ir-
 rueret, peccaret ab ea petendo debitum, an au-
 tem hoc votum irritare possit, dicitur n. 368.
 Quod si voto non irritare peteret debitum, uxor
 teneretur reddere, nisi vir per pactum à se abdi-
 casset jus iustitiæ ad usum conjugii, tum enim
 uxor illicitè redderet, *Palud. Henriq. Sanch. n. 7. &*
Idem dicit Sanch. d. 37. n. 4. si vir prius cum
consensu uxoris, & postea uxor cum consensu
viri castitatem vovisset, uterque seorsim, & abs-
que mutuo pacto vel abdicatione juris, tum
maneret in utroque jus iustitiæ ad peten-
dam, & consequenter maneret obligatio ad red-
dendum debitum etiam illicitè petenti.
 § 11. Pactum mutuum inter conjuges non reddendi
 nec reddendi debitum est validum, si
 nulla enim fit injuria, & sicuti possunt mutuo
 vivere, ita pacisci: uterque tamen licitè pote-
 rit pactum illud remittere alteri, & ita petere ac
 reddere debitum, quia, ubi aliunde non adve-
 nit vitium, omnis res, per quascunque causas nasci-
 tur, per easdem dissolvitur, *Cap. 1. De Regulis Ju-*
ris. Henriq. Sanch. l. 9. d. 37. n. 19. Quod si
essent stare pacto, & juramentum esset adje-
ctum in favorem utriusque, ut manerent liberi
obligatione reddendi, possent mutuo con-
cedere illud remittere, secus, si ex pietate ad co-
munem Deum per contumeliam, tum enim ha-
beretur, sicuti si supervenisset votum castitatis,
 observandum esset. In dubio autem, quâ
 intentione.

Ex II.
 201
 H. mor.
 I. laudii
 a Croix
 VIII
 C. II.

intentione jurarint, præsumendum pro cauta
pia, *Sor. Graff. Sanch. n. 20.*

368. §. 12. Dixi l. 3. p. 1. n. 493. cum commu-
nibre, quòd maritus non possit directè irritare
vota uxoris, sed tantùm indirectè, & quasi su-
spendere, in quantum præjudicant suo juri;
qualiter uxor etiam viri vota potest suspendere.
Putat quidem *Illf.* probabile esse, quòd uxor
possit irritare votum viri de non petendo debi-
to, sed ex dictis l. 3. p. 1. n. 504. oppositum est
tenendum, aliter enim potest satisfieri juri ux-
oris, ut jam dicitur. Et de omnibus illis potest
videri *Sanch. l. 9. à d. 39. usque ad 44. fuffilimè*
agens de irritatione quorumcunque votorum,
quæ tam maritus quàm uxor emittit ante vel
in Matrimonio, aut etiam in divortio &c.

369. §. 13. Maritus, qui sine consensu uxoris vo-
vit, vel castitatem, vel non petere debitum, pe-
test huic offerre actum conjugalem, si advertat
eam optare, & præ verecundia non petere, quia
tum censetur ea tantùm redditio, *S. Th. in sup-
pl. q. 64. a. 2.* Imò id posset facere, licet uxor
consensisset in votum mariti, si adverteret eam
alioquin fore in periculo incontinentiæ: nec te-
neretur suum votum manifestare, si prævideat
quòd ipsa ideo non fit petitura debitum, ut
cum aliis docet *Sanch. l. 9. d. 7.* & in simili ha-
omnia dicentur à n. 378. de incestuoso. De ca-
tero dixi l. 3. p. 1. n. 560. votum ingrediens
Religionem emissum cum licentia conjugis
revocabiliter cedentis juri suo, esse reservatum
uti & emissum sine licentia conjugis necesse
consummato Matrimonio.

370. §. 14. Si uterque etiam communi consensu
vovisset non petere debitum, & alteruter adve-

erret alterum indigere ob periculum inconti-
 nentiae, possent, imò secundum *Nav. Sanch. l. 9.*
d. 7. n. 11. & d. 37. n. 22. tenerentur sibi mutuo
 reddere debitum, quia per votum non petendi
 non voluerunt excludere usum reddendi ex ju-
 stitia, vel saltem ex præcepto charitatis debi-
 tum. Aliud est, si communi consensu irrevoca-
 biliter vovissent castitatem, valeret enim hoc
 votum, nec possent petere, *S. Aug. S. Greg. Alb. M.*
S. Anton. Nav. alii que plurimi cum Sanch. l. 9. d.
17. n. 10. & 17. Imò dixi libro 3. p. 1. n. 560.
 probabile esse tale utriusque votum esse reserva-
 tum. Quòd si fierent obnoxii periculo inconti-
 nentiae, aut etiam alteruter laberetur in fornicationem,
 non ideo possent per Judicem Ecclesiasticum compelli,
 ut redirent ad usum corporis, sed tenerentur,
 vel fortius resistendo vincere tentationes,
 vel petere dispensationem, *Sanch. l. 9. d. 17.*
 addens n. 17. posse esse veniale, si prævi-
 detur tali periculo sic voveatur.

§ 15. Dispensatio in petitione debiti ab vo-
 tate prius editum, tantum servit vivente con-
 jugio, non autem post ejus obitum, tum enim
 non poterit de novo contrahere sine nova di-
 spensatione, secundum dicta l. 3. p. 1. n. 564.
 Similiter cum quo dispensatum est, ut cum vo-
 tate castitatis aut Religionis contraheret, possent
 etiam petere debitum, si post conjugium
 carnalem exercent, aut etiam durante
 conjugio cum alia, quam cum uxore sua, peccat
 contra votum, quia tantum dispensabatur
 respectu suæ, *Sanch. l. 9. d. 33. n. 11. Laym. Lohm.*
 votum castitatis, cœlibatûs, Religionis &c.,
 non obliget eum, qui ita proclivis est in luxuriam,
 ut salubrius videatur inire Matrimonium,
 dixi

Q

F. J.
 201
 mor.
 Claudii
 a Croix
 VIII
 c. 1

dixi l. 3. p. 1. n. 481. An autem proles nata
conjugibus obligatis voto castitatis, professus
Religione, post sacros Ordines susceptos, sit le-
gitima aut irregularis, dicam l. 7. c. 5. quando
de irregularitate.

372. Q. 57. An conjux adulter vel incestuosus habeat
ad copulam. R. §. 1. Est veluti pœna conventio-
nalis Jure naturali & divino inducta, inquit
Sanch. l. 1. d. 68. n. 4. ut frangenti fidem
non servetur, ideòque si unus conjugum admi-
tat adulterium, potest alter innocens ipsi negare
debitum; quamdiu tamen id non rescit
dissimulat, nihil excipiendo contrà, probabilius
videtur cum Caj. Sor. Sanch. n. 4. Fill. tr. 1.
n. 87. Gob. t. 10. n. 600. & aliis contra alios adu-
terum ipso facto non amisisse jus petendi debi-
tum, ideòque non posse quidem exigere tan-
quam debitum, attamen posse petere tanquam
benevolè concedendum, quia non tenetur debi-
tum suum prodere, nec pœnam talem primò
in seipso exequi; & quamvis dicatur privari ipso
facto, intelligitur, si à conjuge innocente peti-
vetur.

373. §. 2. Si pars innocens habeat sufficientem
certitudinem de adulterio, quamvis juramentum
probare non possit, potest negare debitum, nec
ab adultero licitè cogitur ad reddendum, quod
ut dictum est, privatur ipso facto, id est, ad peten-
dum hoc jure non requiritur sententia, sed
sufficit sola innocentis voluntas, Sanch. l. 1. d.
12. n. 8.

374. §. 3. Si pars innocens semel remiserit adu-
tero hanc pœnam, postea non potest amplius
negare ob idem adulterium, Sanch. l. 9. d. 6.
9. Fill. suprà: Si autem admiserit copulam